

Література

1. Козлова М.В. Инновационные стратегии в системе управления качеством и конкурентоспособностью санаторно-курортных и гостиничных организаций / М.В. Козлова // Проблемы современной экономики. – 2007. – № 1(21). – С. 70-77.
2. Ветитнев А.М. Методы ценообразования и потребительская оценка стоимости санаторно-курортных услуг / А.М. Ветитнев, Е. Антощенко // Маркетинг услуг. – 2006. – № 3. – С. 52-56.
3. Кузьмина Н.В. Целесообразность функционально-стоимостного подхода к совершенствованию управления затратами в туризме / Н.В. Кузьмина // Культура народов Причерноморья. – 2008. – № 45. – С. 53-54.
4. Кіркova Н.П. Концепція моделювання системи ціноутворення послуг на підприємствах санаторно-курортної сфери / Н.П. Кіркova // Моделі управління в ринковій економіці : сб. науч. ст. – Донецк : Изд-во ДонНУ, 2007. – № 10. – С. 275-282.
5. Инвестиционные проблемы предприятий : монография / под ред. С.П. Наливайченко. – Симферополь : ООО "ДиАйПи", 2007. – 256 с.

Шкварчук Л.А., Гураль Н.И. Эффективность применения методов ценообразования в санаторно-курортной сфере

Рассмотрены основные виды методов ценообразования в санаторно-курортной сфере и определены оптимальные из них. На основе проведенного анализа методов ценообразования учреждений санаторно-курортной сферы определены принципы формирования цен на услуги санаториев. Обоснована целесообразность использования смешанных нелинейных схем ценообразования. Рассмотрен механизм определения оптимальных объемов предоставления услуг, которые отличаются по степени комфортности проживания и питания.

Ключевые слова: методы ценообразования, формирования цены, затратный метод, полезность услуги, функциональные составляющие услуги, экспертные методы ценообразования.

Shkvarchuk L.A., Hural N.I. The effectiveness of pricing methods in the spa area

The main types of pricing methods in the spa area, and determines the optimal one. Based on the analysis of pricing techniques facilities spa areas defined pricing principles for services of health resorts. The necessity of using mixed linear pricing scheme. The mechanism of determining the optimal volume of services, which differ in foot comfort food and accommodation.

Keywords: methods of pricing, pricing, cost method, the usefulness of services, functional components of service, expert methods of pricing.

УДК 65.012.8:33(477)

Ст. викл. Н.В. Наконечна – Львівський ДУВС

ТЕНДЕНЦІЇ ІНДИКАТОРІВ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Висвітлено актуальні проблеми соціально-економічного розвитку суспільства, здійснено моніторинг і проведено контроль за досягненням цілей безпеки на макrorівні. Досліджено стан фінансової безпеки за певними її показниками – індикаторами.

Ключові слова: економічна безпека держави, фінансова безпека держави, індикатори фінансової безпеки.

Постановка проблеми. Проблеми соціально-економічного розвитку суспільства, моніторинг і контроль за досягненням цілей безпеки на макrorівні та управління цим процесом потребують чіткого визначення ключових принципів. Стан економічної безпеки є головним критерієм оцінки ефектив-

ності державної політики і діяльності владних структур під час реформування й розвитку економічної системи держави, і зокрема, регулювання змін її фінансово-кредитної сфери. Механізм забезпечення фінансової безпеки держави окреслимо як сукупність організаційної структури, методів та інструментів, що забезпечує економічну безпеку, яка складається з таких компонентів: (1) організаційна структура, (2) система принципів, (3) методи забезпечення, (4) правові засади, (5) сукупність індикаторів, (6) підсистема моніторингу, (7) підсистема інформаційного та аналітично-прогнозного забезпечення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Широкого відображення проблема оцінки рівня економічної безпеки знайшла у російській економічній літературі. Однією з найбільш ґрунтовних розробок тут виступає концепція Е. Олейнікова [1, с. 413], який запропонував розширену диференціацію індикаторів економічної безпеки на основі системи ознак. Значного поширення набула система показників, підготовлена С. Глазєвим, яка є кількісним співвідношенням близько 40 народногосподарських індикаторів економічної безпеки із їх відповідними граничними значеннями [2, с. 80].

Мета дослідження. Дослідити тенденції індикаторів фінансової безпеки держави.

Виклад основного матеріалу. Стан фінансової безпеки характеризується певними показниками – індикаторами. Кожен з індикаторів має своє граничне (найменше чи найбільше) значення. Граничні значення індикаторів А. Сухоруков [3, с. 73] називає "пороговими" і вважає, що відхилення фактичного значення індикатора від порогового свідчить про необхідність профілактики або усунення причин, що зумовлюють ці відхилення.

Сукупність індикаторів, яка характеризує стан фінансово-кредитної сфери, на думку М. Єрмошенка [4, с. 56-61], є найважливішою вхідною інформацією, на якій має базуватися весь процес стратегічного планування фінансової безпеки. Тому правильному вибору індикаторів повинна бути приділена значна увага. Оскільки економічна безпека видозмінюється під впливом політичних, соціально-економічних та соціокультурних чинників, її основним завданням є встановлення допустимих меж відхилень значень індикаторів та визначення граничних значень, порушення яких спричиняє загрози економічній безпеці. У системі показників економічної безпеки виокремлюють такі основні індикатори: 1) рівень і якість життя; 2) темпи інфляції; 3) норма безробіття; 4) економічне зростання; 5) дефіцит бюджету; 6) величина державного боргу; 7) стан золотовалютних резервів; 8) діяльність тіньової економіки; 9) стан екології [4, с. 61] та ін.

Індикатори фінансової безпеки відображають специфіку певного рівня управління (громадян, домашніх господарств, підприємств, організацій і установ, галузі господарського комплексу, регіонів, банківської системи, фондового ринку, держави) або таких її складових, як безпека грошового обігу, інфляційна, валютна, бюджетна, боргова й інвестиційна безпека. Є кілька методів забезпечення фінансової безпеки, серед яких варто виокремити: збирання і аналітичне оброблення інформації, постійний моніторинг і аналіз загроз та індикаторів фінансової безпеки, прогнозування умов і здійснення конкретних заходів щодо підтримання належного рівня фінансової безпеки (рис. 1):

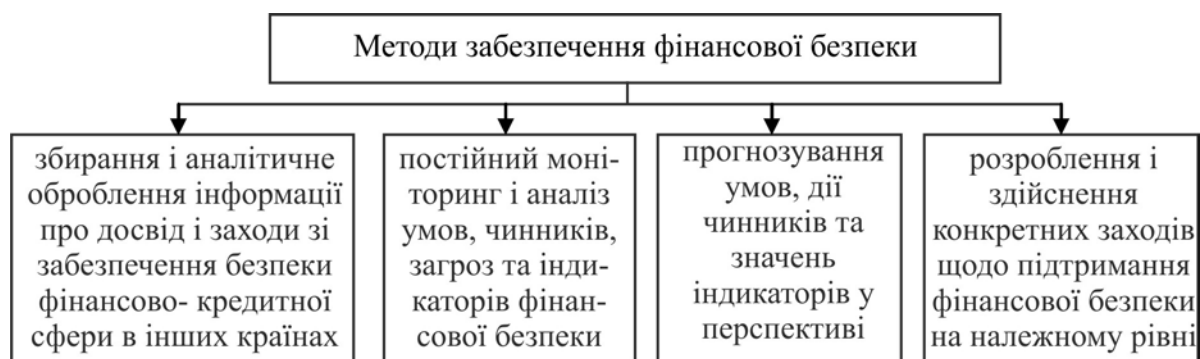

Рис. 1. Основні методи забезпечення фінансової безпеки держави

Підтримку фінансової безпеки на належному рівні забезпечують здійснення моніторингу і визначення основних загроз. Це надає змогу своєчасно розробляти й здійснювати практичні заходи щодо зниження негативного впливу загроз чи їх повної ліквідації. Загрози фінансовій безпеці поділяють на внутрішні та зовнішні, існуючі та можливі. Критерієм поділу загроз на існуючі або можливі є порогове значення індикатора, який характеризує загрозу. Загрози, що перевищили порогові значення, є існуючими або наявними, ті, що ні – можливими.

Основними загрозами в сфері забезпечення фінансової безпеки України є: 1) недостатність фінансових ресурсів у суб'єктів господарювання для забезпечення відтворювального процесу; 2) незавершеність законодавства у фінансовій сфері; 3) слабкість грошово-кредитної системи; 4) відсутність цілісної стратегії іноземного інвестування; 5) низький рівень соціально-трудових відносин, соціальної спрямованості економіки; 6) незбалансованість структури зовнішньої торгівлі, значний обсяг зовнішнього боргу.

З метою забезпечення фінансової безпеки важливо здійснювати постійний моніторинг її індикаторів, серед яких такі: рівень перерозподілу ВВП через Зведений бюджет України; рівень монетизації ВВП; дефіцит державного бюджету; ступінь доларизації національної економіки; швидкість обігу готівки; відсоткова ставка за банківський кредит; ставка рефінансування НБУ; відношення суми валових міжнародних резервів НБУ до загальної суми річного імпорту; валютний курс; питома вага довгострокових банківських кредитів у загальному обсязі наданих кредитів; питома вага податків в обсязі ВВП; відношення суми власних оборотних коштів підприємств до суми залучених оборотних коштів [5, с. 61].

Стабільність фінансової системи визначається чинниками, серед яких основні: рівень інфляції, обсяги внутрішніх і зовнішніх боргів держави, стан виконання державного бюджету, рівень монетизації економіки, вартість банківських кредитів, достатній обсяг міжнародних резервів НБУ. Рівень інфляції виявляється у зростанні цін, що призводить до знецінення коштів у населення, суб'єктів підприємницької діяльності. Показник інфляції є визначальним щодо рівня забезпечення внутрішньої фінансової стабільності у конкретній країні. Для багатьох центральних банків головним завданням є дотримання певних інфляційних орієнтирів. Європейський центральний банк виходить з того, щоб рівень інфляції в країнах зони євро не перевищував 2 %. Проведення центральним банком грошово-кредитної політики пов'язано з урахуван-

ням інфляційного чинника. Рівень інфляції в Україні розраховується Державним комітетом статистики, у відсотках і залежить від зміни вартості так званого кошика основних споживчих товарів. У статистичних матеріалах Держкомстату України показник інфляції віднесено до основних соціально-економічних показників під назвою "індекс споживчих цін". Індекс споживчих цін протягом 2002-2010 рр. подано на рис. 2. разом з прогностичними оцінками.

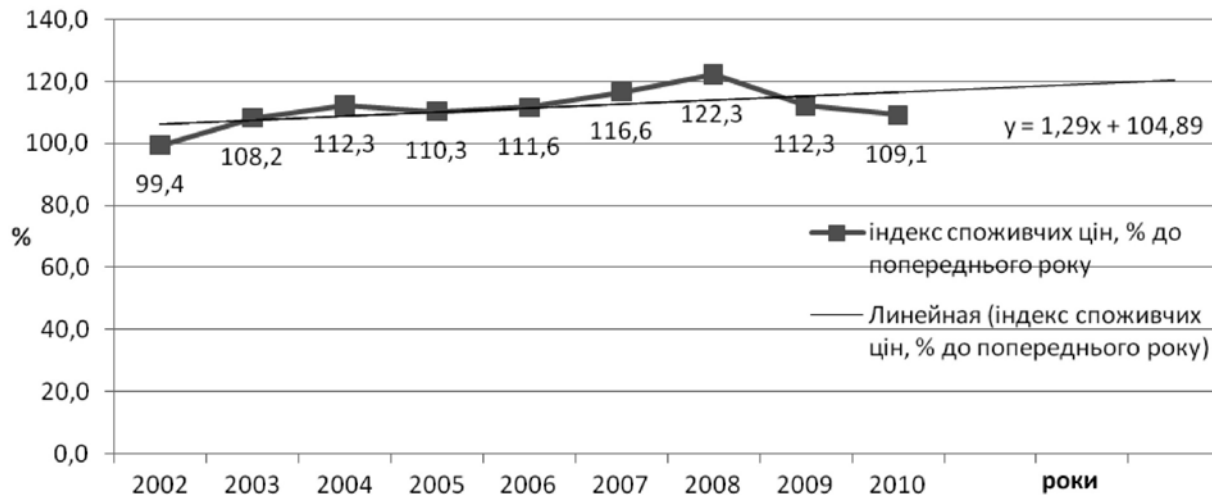

Рис. 2. Прогностичні оцінки рівня інфляції в Україні

Динаміка розвитку показника свідчить про його поступове постійне зростання за 2001-2008 рр., та перелом із подальшим зниженням у 2009-2010 рр. Як видно з рис. 2, згідно з прогностичними оцінками на 2011-2013 рр., рівень інфляції в Україні зростатиме, хоча це може не відобразитися в офіційній статистиці.

Найістотніші загрози фінансовій безпеці країни знаходяться у сфері грошово-кредитних відносин та банківської діяльності. Серйозні помилки у фінансовій та грошово-кредитній політиці спричинили фінансову кризу 1998 р. та 2008 р. Наслідками кризи 1998 р. стала девальвація гривні у 2,5 рази (з 1,9 до 5,2), а чисті втрати бюджету становили 7,6 млрд грн, валютні резерви зменшилися від 2,3 млрд дол. до 761 млн дол. США [6].

Інформацію щодо обсягів внутрішніх і зовнішніх боргів і витрат державного бюджету України на їх погашення та обслуговування надає Міністерство фінансів. Критерієм "безпечності" боргів є спроможність держави їх погашати та обслуговувати. З огляду на це, визначається порогове значення відношення боргів до ВВП. Обсяги державного боргу за 2000-2010 рр. подано на рис. 3.

У міжнародній практиці прийнято, що зовнішній державний борг "безпечний", якщо він не перевищує 60 % від ВВП. Україна наприкінці 2000-2001 рр. мала прямий державний зовнішній борг на рівні 25,6 % та 20,7 %, а з урахуванням гарантованого державою зовнішнього боргу – відповідно, 33,1 % і 26,3 %. Саме через це (недостатні обсяги міжнародних резервів) "безпечний" рівень зовнішнього державного боргу не повинен перевищувати 30 %. В Україні він майже сягає зазначеної межі [3, с. 17]. Прогностичні оцінки зміни динаміки обсягів державного боргу (рис. 4) показують, що протягом наступних років він зростатиме, а до 2013 р. він досягне показника 45876 млн грн (рис. 4).

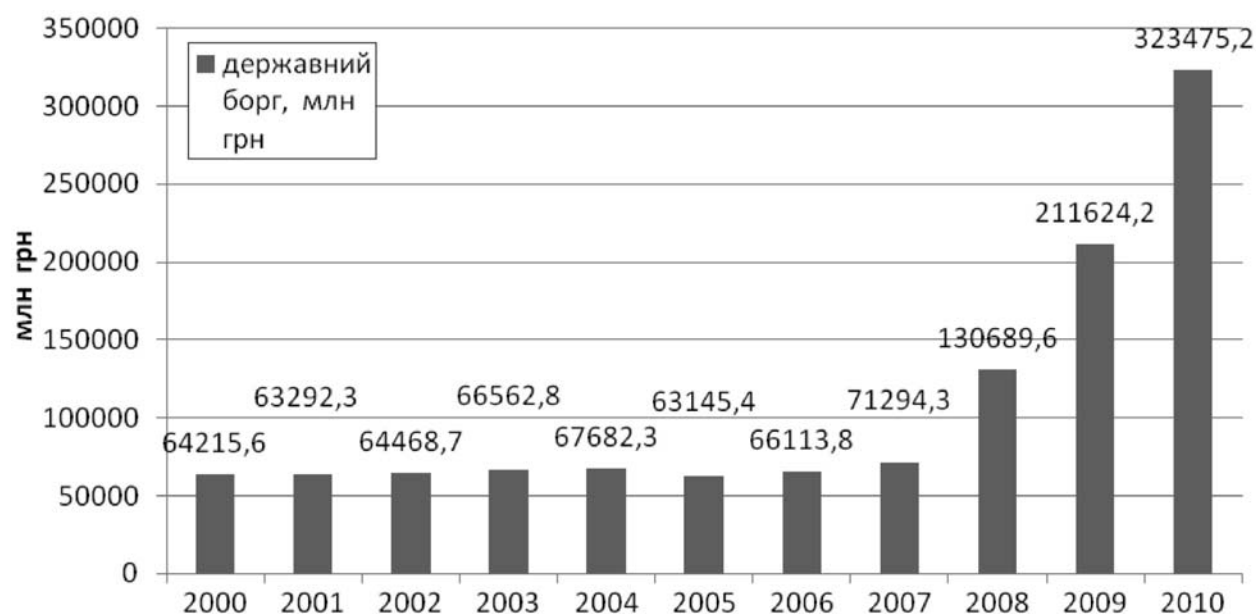

Рис. 3. Динаміка обсягів державного боргу України, 2000-2010 рр.

Рис. 4. Прогнозні оцінки обсягів державного боргу України (до 2013 р.)

Склав автор за даними Держкомстату

Висновки. Порівнюючи показники фінансової безпеки України за кілька останніх років з пороговими значеннями, можна дійти висновку про деяке покращення ситуації, хоча криза 2008 р. серйозно вплинула на основні макроекономічні показники. Показники рівня інфляції, внутрішнього боргу, дефіциту бюджету, рівня монетизації (згідно з офіційною статистикою) не перевищують порогових значень. Занепокоєння викликають показники вартості кредитів, міжнародних резервів, зовнішнього боргу, що знаходяться в зоні ризику.

Перспективи подальших досліджень. Для підвищення рівня фінансової безпеки України потрібно розробити стратегію фінансової безпеки; забезпечити прийняття та виконання Податкового кодексу, законів України про

державний борг, фінансово-кредитну сферу, фінансові операції; створити надійну систему фінансового контролю; запровадити чіткий порядок отримання і відшкодування іноземних кредитів для суб'єктів господарювання різних форм власності; створити єдину державну інформаційну базу для усіх фінансово-кредитних установ; забезпечити умови для збільшення реальних грошових доходів населення.

Література

1. **Экономическая** и национальная безопасность : учебник / под ред. Е.А. Олейникова. – М. : Изд-во "Экзамен", 2005. – 768 с.
2. **Экономическая** безопасность России: общий курс : учебник / под ред. В.К. Сенчагова. – Изд. 2-е. – М. : Изд-во "Дело", 2005. – 869 с.
3. **Сухоруков А.І.** Фінансова безпека держави : навч. посібн. / А.І. Сухоруков, О.Д. Ладюк. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 192 с.
4. **Єрмошенко М.М.** Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення / М.М. Єрмошенко. – К. : Изд-во КНТЕУ, 2001. – 309 с.
5. **Комарницький І.М.** Сутність і шляхи забезпечення фінансової безпеки держави / І.М. Комарницький, І.А. Франів, Б.М. Комарницький // Науковий вісник Національного університету ДПС України : зб. наук. праць. – Сер.: Економіка, право. – 2010. – № 2(49). – С. 23.
6. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id=97980.

Наконечная Н.В. Тенденции индикаторов финансовой безопасности Украины

Отражены актуальные проблемы социально-экономического развития общества, осуществлен мониторинг и проведен контроль за достижением целей безопасности на макроуровне. Исследовано состояние финансовой безопасности по определенным ее показателям – индикаторам.

Ключевые слова: экономическая безопасность государства, финансовая безопасность государства, индикаторы финансовой безопасности.

Nakonechna N.V. The tendencies of indicators of financial security of Ukraine

The issues of the day of socio-economic development of society are reflected, monitoring is carried out and conducted control after achievement of aims of safety on a macro-level. Investigational the state of financial safety on its certain indexes – indicators.

Keywords: economic security of the state, financial security of the state, indicators of financial security.

